

Nærings- og fiskeridepartementet
Postboks 8090 Dep
0032 OSLO

Deres ref.
22/1485-1

Vår ref.
22/00513-2

Dato
12.05.2022

Høring – Gjennomføring av direktiv (EU) 2019/1151 om bruk av digitale verktøy og prosesser i selskapsretten (digitaliseringsdirektivet)

Vi viser til høringsbrev av 21. februar 2022, vedlagt høringsnotat. Brønnøysundregistrenes kommentarer og innspill følger under.

Høringsnotatet inneholder relativt få lovendringsforslag, og departementet foreslår en rekke reguleringer i forskrift med egne høringer. Brønnøysundregistrene er positive til denne lovgivningsteknikken, og mener at fremgangsmåten er godt egnet til å skape et tidsriktig og fleksibelt regelverk.

Kommentarer og innspill til enkelte endringsforslag

4.3.1 Elektronisk stiftelse og registrering

Departementet foreslår en justering av aksjeloven § 2-1. Brønnøysundregistrene støtter forslaget. Endringen er i tråd med det pågående prosjektet Digital selskapsetablering, som muliggjør stiftelse av aksjeselskaper gjennom tredjepart (fagsystemer).

Departementet har bedt om innspill på det praktiske behovet for å stifte andre organisasjonsformer enn AS elektronisk. Den store mengden registreringer i Foretaksregisteret er i dag aksjeselskaper. Årlig registreres om lag kun 3 allmennaksjeselskap, et mindre antall ANS/DA, samvirkeforetak og øvrige foretak. Etter aksjeselskap, utgjør den øvrige mengden enkeltpersonforetak, som ikke har samme stiftelsesproblematikk som andre sammenslutninger. Brønnøysundregistrene er derfor av den oppfatning at det per i dag ikke er behov for åpne for at andre organisasjonsformer skal ha rett til elektronisk stiftelse. Vi er likevel positive til innføringen av en forskriftshjemmel for å dekke eventuelle fremtidige behov. Slike endringer må imidlertid være gjenstand for en grundig kost-/nyttevurdering.

Videre er Brønnøysundregistrene positive til en gjennomgang av foretaksregisterloven § 4-4. Bestemmelsen, slik den i dag fremstår, er ikke teknologinøytral og vanskeliggjør automatisering, maskinlesbarhet og strukturering av data.

Regler om elektronisk stiftelse

Departementet ber om høringsinstansenes syn på behovet for regler som digitaliseringsdirektivet artikkel 13 g nr. 4 bokstav a til d lar det være opp til medlemsstatene selv å vurdere. Strengt tatt er bokstav a og b allerede gjennomført i norsk rett. Når det gjelder bokstav c ser ikke Brønnøysundregistrene noe behov for slik regulering, og støtter departementets vurdering knyttet til NUF, under punkt 8.3.1 på s. 45 i høringsnotatet.

Etter bokstav d kan medlemsstatene selv beslutte at selskaper stiftet med tingsinnskudd som aksjeinnskudd ikke skal kunne stiftes elektronisk. Slike aksjeinnskudd vanskeliggjør automatisering av registreringsprosessen. Brønnøysundregistrene mener at direktivbestemmelsen bør benyttes, og er således enige med departementet på dette punktet.

Saksbehandlingsfrist for behandling av førstegangsmelding til Foretaksregisteret

Brønnøysundregistrene er positive til å lovfeste saksbehandlingsfrister for førstegangsmeldinger, og mener dette vil være til brukerens gunst. Brønnøysundregistrene stiller imidlertid spørsmål ved variasjon i ordlyden i foretaksregisterloven § 4-1 nytt andre ledd og enhetsregisterloven § 12 andre ledd, hvor det henholdsvis angis at meldingen "skal [...] behandles innen" og "skal være behandlet", og ber departementet vurdere eller redegjøre for den påpekte forskjellen.

Betaling og bekreftelse av aksjeinnskudd

Departementet foreslår at innbetaling av aksjekapital kan gjøres i euro, og således at bekreftelse på innbetalt aksjeinnskudd kan bekreftes i samme valuta. Aksjekapitalen skal likevel angis i norske kroner. Valutakursen vil alltid svinge, og den angitte aksjekapitalen vil derfor kun være et øyeblikksbilde av innbetalingen. Dette vil gjøre seg gjeldende om valutaen betraktes som et tingsinnskudd eller ikke. Dersom innbetaling i euro ikke lengre betraktes som tingsinnskudd, vil endringen sannsynligvis være en forenkling for brukeren, i form av tids- og kostnadsbesparelser, da brukeren ikke vil måtte få innbetaling bekreftet av revisor. For Foretaksregisteret del vil det bli behov for en nærmere vurdering av hvor langt vi skal gå i vår kontroll av bekreftelsen i euro opp mot angivelsen av kapitalen i norske kroner.

Departementet ber høringsinstansene om innspill på om det bør aksepteres at aksjekapitalen kan oppgis i andre valutaer enn norske kroner. Dersom departementet går videre med forslaget kommentert over, mener Brønnøysundregistrene det vil være fornuftig at aksjekapitalen angis i euro. Det bør således være en forutsetning at innbetaling og aksjekapital angis i samme valuta. Vi ber departementet vurdere om aksjeloven § 3-1 også bør angi en minste aksjekapital i euro. Når det gjelder andre valuta enn euro, har Brønnøysundregistrene større betenkeligheter grunnet utfordringene dette vil kunne skape for vår kontroll. Gitt at det kun åpnes for at innskudd kan gjøres i euro uten at dette betraktes som tingsinnskudd, vil det ha lite for seg å åpne for at aksjekapitalen kan angis i annen valuta da revisor fremdeles etter gjeldende rett må bekrefte innskuddet i tråd med reglene om tingsinnskudd. I tillegg vil angivelse av fremmed valuta, utover den felleseuropeiske, kunne skape tvil om stiftelsesteorien videre fastholdes i norsk rett. En mer liberal åpning for annen valuta vil kunne trekke i retning av at stiftelsesteorien svekkes. Vi ber departementet vurdere den potensielle innvirkningen endring av bestemmelsene om aksjekapital vil medføre.

Departementet skriver i høringen på s. 20 – 21, i relasjon til bekreftelse av aksjeinnskudd elektronisk, at Foretaksregisterets tekniske løsning pr. i dag av tekniske årsaker bare kan benyttes av selskaper

med norsk organisasjonsnummer. Vi legger til grunn at departementet med "selskaper med norsk organisasjonsnummer" mener finansforetak, og at departementet ikke har ment at også revisorer, advokater og regnskapsførere med virksomhet i andre EØS-land skal kunne bekrefte kapitalinnskudd elektronisk. Det er riktig at det må gjøres tekniske endringer for at utenlandske finansforetak skal kunne bekrefte innbetalingen. For Brønnøysundregistrene er det utfordrende å se hvordan dette rent praktisk skal la seg løse. Vi legger til grunn at vi må føre en valideringskontroll av finansforetakene, på lik linje med norske aktørene. Dette av hensyn til bl.a. tillit til registerinformasjonen og økonomisk kriminalitet. En slik valideringskontroll vil fordre en form for identifikator knyttet til finansforetaket og oppkobling mot eksterne referansepunkter, for eksempel utenlandske registre tilsvarende Finanstilsynets virksomhetsregister. Om det finnes slike oppkoblingsmuligheter, vites ikke. Brønnøysundregistrene bidrar gjerne i en dialog med departementet rundt en slik bestemmelse.

5.3 Departementets vurdering og forslag (vedrørende anerkjennelse av identifikasjonsmidler)

Brønnøysundregistrene mener det er fornuftig å se hen til det pågående arbeidet i Europa på dette området, men bemerker at de nevnte prosjektene ikke vil løse de umiddelbare utfordringene som oppstår som følge av direktivets krav.

6.3.1 Innsending og oppbevaring av opplysninger

Brønnøysundregistrene er positive til de foreslåtte endringene i foretaksregisterloven § 6-3. Denne endringen medfører at stiftelsesdokumentet blir et registreringsobjekt, og klargjør at dokumentet kan struktureres og avgis strukturert. Dette får positive følger for automatisering og maskinlesbarhet, som er sentrale forutsetninger for gjennomføringen av prosjektet Digital Selskapetablering (DSE) og fremtidige prosjekter.

Departementet ber i høringen på s. 30 om høringsinstansens syn på behovet for regulering av den snevre unntaksregelen som direktivet oppstiller i artikkel 16 nr. 5. Brønnøysundregistrene er av den oppfatning at den norske regelen er dekkende. Vi er således enige i de tidligere vurderinger som er gjort rundt denne bestemmelsen, jf. Ot. prp. nr. 73 (1991-92) punkt 4.4. Brønnøysundregistrene peker også på at departementets vurdering ikke tar for seg den praktiske anvendelsen av en slik regel, og mener dette bør sees nærmere på.

6.3.2 Innsyn i registrerte opplysninger

På s. 32 i høringsnotatet uttaler departementet at de vil komme tilbake med forslag om ny regulering i foretaksregisterforskriften om hvordan stiftelsesdokumentet skal avgis. Brønnøysundregistrene mener at foretaksregisterlovens hovedregel om avgivelse i § 8-1 er teknologinøytral og vil kunne anvendes. Det er etter vårt skjønn lite hensiktsmessig å utforme spesifikke regler på dette området. Vi ber departementet vurdere vårt forslag.

7.3.3 Gebyr for elektroniske tjenester

På s. 37 i høringsnotatet vurderer departementet gjennomføring av forordning 2021/1042 i norsk rett. Den nevnte forordningen er en opphevelsesforordning for forordning 2020/2244, som inneholdt de tekniske spesifikasjonene for BRIS 3. Forordning 2021/1042 uttrykker kun EU-kommisjonens ønske om å inkludere tekniske spesifikasjoner for både digitaliseringsdirektivet og mobilitetsdirektivet i én gjennomføringsforordning. Brønnøysundregistrene ber på dette grunnlaget departementet vurdere nødvendigheten av å gjennomføre forordning 2021/1042.

Brønnøysundregistrene har tidligere overfor departementet redegjort for digitaliseringsdirektivets krav til å kunne registrere opplysninger i Foretaksregisteret, Enhetsregisteret og Regnskapsregisteret på bakgrunn av informasjon utvekslet gjennom BRIS. Departementet foreslår ny § 8-3 første ledd i foretaksregisterloven, ny § 22a i enhetsregisterloven samt ny henvisning til foretaksregisterloven § 8-3 i regnskapsloven § 8-2. Brønnøysundregistrene ønsker at departementet vurderer om ordlyden “bruk av opplysningene” er tilstrekkelig klar for å gi forskriftshjemler til å foreta slike *registreringer*.

8.3.1 Elektronisk registrering av filialer av utenlandske foretak

Generelt om elektronisk registrering av NUF

Brønnøysundregistrene mener den foreslåtte hjemmelen i enhetsregisterloven § 4 er en god presisering av utenlandske foretaks registreringsplikt og -rett i Enhetsregisteret.

Departementet ber på s. 43 i høringsnotatet om høringsinstansenes innspill på om NUF bør ha registreringsplikt i Enhetsregisteret uavhengig av for eksempel type virksomhet, aktivitet, antall ansatte og tilstedeværelse i Norge.

Brønnøysundregistrene stiller spørsmål ved behovet for en generell registreringsplikt for NUF. For det første vil en registreringsplikt for NUF medføre at denne virksomhetstypens plikt går lengre enn plikten som gjelder for andre virksomheter (vilkåret om registrering i tilknyttet register). En slik plikt vil således rokke ved forholdet mellom *registreringsretten* og *registreringsplikten* på en måte som medfører en logisk brist. Etter vårt skjønn bør dagens regler bestå. For det andre vil en slik tilnærming til registreringsplikten utfordre håndhevelsen, da Brønnøysundregistrenes i nevnte forslag er nødt til å påse at plikten overholdes for de virksomhetene som man ikke kan spore eller se aktiviteten til.

Andre problemstillinger

På s. 46 i høringsnotatet foreslår departementet at artikkel 28a nr. 7 gjennomføres i forskrift med hjemmel i foretaksregisterloven § 8-3 og enhetsregisterloven ny § 22a. Artikkel 28a nr. 7 henger sammen med artikkel 19 nr. 2 h, som til sammen utgjør plikten til å innta informasjon om utenlandske filialer i Foretaksregisteret (og Enhetsregisteret på sikt). Registrering av utenlandske filialer er en del av BRIS 3. Arbeidet med BRIS 3 er allerede påbegynt, og Foretaksregisteret er avhengig av hjemmel til å sikre at vi har rett til å registrere opplysninger som vi mottar gjennom BRIS. Som tidligere nevnt under punkt 7.3.3 ber vi departementet se på ordlyden i de nevnte lovbestemmelsene og om ordlyden “bruk av opplysningene” utgjør tilstrekkelig grunnlag til å kunne forskriftsfeste bestemmelser om registrering i Foretaks- og Enhetsregisteret.

8.3.2 Elektronisk innsending av dokumenter og opplysninger for filialer

Departementet ber om innspill på om det bør innføres regler som pålegger elektronisk innsendelse eller ikke, og foreslår forskriftsbestemmelser i foretaksregisterloven § 4-1 femte ledd og enhetsregisterloven § 12 tredje ledd, se høringsnotatet s. 47. Etter Brønnøysundregistrenes syn vil en slik plikt være i tråd med vår ambisjon om 100 % digital registerforvaltning. Det vil imidlertid kunne by på utfordringer med slike regler før tjenestene er på plass, og oppfordrer til dialog rundt eventuell ikrafttredelse.

9.3 Konsekvenser for offentlig forvaltning

Endringene som kommer som følge av direktivet vil utgjøre et stort og kostnadskrevende arbeid for Brønnøysundregistrene.

Brønnøysundregistrene har planlagte og pågående prosjekter som Digital Selskapetablering, BRsys (nytt felles saksbehandlingssystem) og Brukervennlige registertjenester (ny innrapporterings- og tilgjengeliggjøringsløsning). Disse prosjektene, særlig sistnevnte, forventes å ville bidra til å oppfylle noen av de tekniske kravene som kommer. Prosjektet Brukervennlige registertjenester mangler imidlertid pt. finansiering. Dersom direktivets krav trer i kraft før slik finansiering foreligger, vil dette kunne medføre behov for å utvikle kostbare midlertidige løsninger.

Med hilsen

Brønnøysundregistrene

Lars Peder Brekk
Direktør

David Norheim
Avdelingsdirektør Forretningsutvikling

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Saksbehandler: Dörthe Koerner